NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Spraw Społecznych

KSS.411.4.4.2026

Pani
Edyta Pędzich
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Ostrołęce
ul. 11 Listopada 68
07-410 Ostrołęka

Wystąpienie pokontrolne

I/25/001

Organizacja i finansowanie turnusów rehabilitacyjnych przy udziale środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Spraw Społecznych
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
tel. +48 22 444 56 87, kss@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce[1], ul. 11 Listopada 58, 07-410 Ostrołęka

Kierownik jednostki kontrolowanej

Edyta Pędzich, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Ostrołęce[2], od 18 lipca 2019 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Rozpoznanie i zaspokojenie potrzeb dotyczących dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.
2. Opracowanie i stosowanie procedur kwalifikowania osób niepełnosprawnych do dofinansowania udziału w turnusach rehabilitacyjnych.
3. Przestrzeganie procedur dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.
4. Prawidłowość przekazania organizatorom dofinansowania oraz skuteczność sprawowania nadzoru nad organizacjami i ośrodkami.

Okres objęty kontrolą

Od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2025 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[3]

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Departament Spraw Społecznych

Kontroler

Kamil Strenkowski, starszy inspektor kontroli państwowej,
upoważnienie do kontroli nr KPS/62/2025 z 22 października 2025 r. oraz upoważnienie do kontroli nr KSS/13/2026 z 7 stycznia 2026 r.

(akta kontroli tom 1, str. 1-4)

[1] Dalej: PCPR lub Centrum pomocy.
[2] Dalej: Dyrektor.
[3] Dz.U. z 2022 r. poz. 623, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna[4] kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

PCPR prawidłowo i terminowo przekazywało organizatorom dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, rzetelnie i prawidłowo weryfikowało kompletność i prawidłowość złożonych wniosków o dofinansowanie. Wnioskodawcy byli terminowo i prawidłowo informowani o sposobie rozpatrzenia wniosków oraz o przyznanej kwocie dofinansowania. Negatywnie rozpatrzone wnioski przez PCPR były uzasadnione. Wprowadzone dodatkowe zasady i kryteria przyznawania dofinansowania mogły powodować naruszenie § 5 ust. 12 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych[5]. PCPR prawidłowo obniżał kwoty dofinansowania w przypadku przekroczenia progu dochodowego. PCPR identyfikowało i analizowało potrzeby dotyczące dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Prowadzono monitoring oraz analizę zapotrzebowania na środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych[6] niezbędne do realizacji zadania na rok bieżący. W prawidłowy sposób podano do wiadomości publicznej informację z zakresu dofinansowania, stosowanych kryteriach i wysokości dofinansowania zarówno na stronie internetowej PCPR oraz na tablicy informacyjnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[7] kontrolowanej działalności

1. Rozpoznanie i zaspokojenie potrzeb dotyczących dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

Opis stanu faktycznego

1.1. PCPR opracowało Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ostrołęckim na lata 2021-2030[8] przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Ostrołęce[9], co było zgodne z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych[10]. W rozdziale drugim Programu pn.: „Sytuacja demograficzna i społeczne warunki życia mieszkańców Powiatu Ostrołęckiego" w ust. 4 pkt 2 lit. a, uwzględniono dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych jako jedno z zadań rehabilitacji społecznej realizowane przez PCPR ze środków PFRON. Wśród celów i zadań do realizacji na rzecz osób niepełnosprawnych powiatu ostrołęckiego (rozdział czwarty Programu) wskazano zadanie promowanie wypoczynku

[4] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.
[5] Dz.U. Nr 230, poz. 1694, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.
[6] Dalej: PFRON.
[7] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.
[8] Dalej: Program.
[9] Uchwała Nr XLI/302/2021 z 13 grudnia 2021 r., w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ostrołęckim na lata 2021-2030".
[10] Dz. U. z 2025 r. poz. 913, ze zm., dalej: ustawa o rehabilitacji.

i rehabilitacji osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo m.in. w turnusach rehabilitacyjnych (zadanie pierwsze, cel drugi „*Zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej i rehabilitacji osobom niepełnosprawnym*").

(akta kontroli tom 1, str. 43-119)

Na terenie powiatu ostrołęckiego działała Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych[11]. Podczas cyklicznie zwoływanych posiedzeń Rada opiniowała oraz inicjowała działania na rzecz osób niepełnosprawnych[12]. Z posiedzeń Rady sporządzano protokoły dokumentujące przebieg obrad oraz podjęte ustalenia. W okresie objętym kontrolą Rada nie przekazywała PCPR swojego stanowiska w sprawie zapotrzebowania na rehabilitację społeczną w formie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych.

(akta kontroli tom 1, str. 174-190)

PCPR opracowało Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostrołęckim na lata 2021-2030[13] przyjętą uchwałą Rady Powiatu w Ostrołęce[14], co było zgodne z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej[15]. W rozdziale VI Strategii pn.: „Świadczenia z zakresu pomocy społecznej udzielane na rzecz mieszkańców", wskazano, że PCPR realizuje zadania z zakresu dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Wśród kierunków działań i zadań strategicznych w rozdziale IX Strategii nie wskazano działań z zakresu rehabilitacji społecznej w formie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

(akta kontroli tom 1, str. 239-336)

PCPR aktywnie uczestniczyło w procesie określenia zadań i podziału środków z PFRON przeznaczonych na rehabilitację społeczną i zawodową w powiecie ostrołęckim. PCPR, w pierwszym kwartale każdego roku, przeprowadzało monitoring oraz analizę zapotrzebowania na środki finansowe PFRON niezbędne do realizacji zadania polegającego na dofinansowaniu uczestnictwa osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych na rok bieżący. Monitoring i analiza dokonywane były na podstawie danych z roku poprzedniego, w szczególności liczby złożonych wniosków, a także informacji dotyczących potrzeb zgłaszanych ustnie przez osoby niepełnosprawne. Pozyskane informacje były wykorzystywane podczas podziału środków finansowych na rehabilitację społeczną w powiecie, a także przy podziale środków na realizację przez PCPR zadania w ramach rehabilitacji społecznej oraz określania kryteriów i zasad przyznawania dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w danym roku. Ustalenia z przeprowadzonej analizy dokumentowane były w formie notatki służbowej.

(akta kontroli tom 1, str. 5, 8, 120-128, 142-148, 164-170, 176, 180, 189-190, 369, 371-372)

1.2. W latach 2023-2025 Rada Powiatu w Ostrołęce podejmowała coroczne uchwały w sprawie określania zadań, na które przeznaczono środki PFRON przekazywane PCPR[16]. Na realizację

[11] Dalej: Rada.
[12] W 2023 r. oraz w 2024 r. odbyły się cztery posiedzenia Rady, a do końca pierwszego półrocza 2025 r. jedno posiedzenie Rady.
[13] Dalej: Strategia.
[14] Uchwała Nr XLI/301/2021 z 13 grudnia 2021 r., w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostrołęckim na lata 2021 - 2030".
[15] Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm.
[16] Uchwała Nr LX/419/2023 z 12 kwietnia 2023 r. w sprawie określania zadań, na które przeznacza się środki PFRON przekazane PCPR w roku 2023, Uchwała Nr LXXV/527/2024 z 21 marca 2024 r. w sprawie określania zadań, na które przeznacza się środki PFRON przekazane PCPR w roku 2024 oraz Uchwała Nr XIV/85/2025 z 27 marca 2025 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki PFRON przekazane PCPR w roku 2025.

zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2023 r. przeznaczono kwotę 1785,1 tys. zł, w tym 300,0 tys. zł na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (16,8%). W 2024 r. na rehabilitację społeczną zaplanowano 3220,6 tys. zł, z czego 350,0 tys. zł stanowiło dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych (10,9%), natomiast w 2025 r. zaplanowano 3278,4 tys. zł, w tym 320,0 tys. zł na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (9,8%).

(akta kontroli tom 1, str. 125-126, 147-148, 169-170)

W okresie objętym kontrolą na realizację zadania związanego z dofinansowaniem uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych wydatkowano łącznie 708,1 tys. zł (w 2023 r. – 280,2 tys. zł, tj. 93,4%, w 2024 r. – 333,3 tys. zł, tj. 95,2% oraz w I półroczu 2025 r. – 94,6 tys. zł. tj. 29,6%). Niższe niż planowe wydatkowanie środków w 2023 r. i 2024 r. wynikało z rezygnacji osób z dofinansowania w trakcie roku. PCPR chcąc wykorzystać wszystkie środki z zakresu rehabilitacji społecznej dokonał przeniesień między zadaniami, tj. na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

(akta kontroli tom 1, str. 193, 206, 226)

W latach objętych kontrolą środki pochodzące z PFRON stanowiły 100% środków przeznaczonych na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych i ich opiekunów.

(akta kontroli tom 1, str. 171)

Wydatkowane środki na dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych nie były wystarczające na całkowite zaspokojenie potrzeb w tym zakresie. Brakująca kwota oszacowana na podstawie wszystkich 48 wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względu na brak środków oraz zastosowania przez PCPR kryteriów dofinansowania zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, wynosiła łącznie 92,5 tys. zł (w 2023 r. – 2,8 tys. zł, w 2024 r. – 6,0 tys. zł, w I półroczu 2025 r. – 83,7 tys. zł.).

(akta kontroli tom 1, str. 468)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

PCPR identyfikowało i analizowało potrzeby dotyczące dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. W pierwszym kwartale każdego roku, przeprowadzało monitoring oraz analizę zapotrzebowania na środki finansowe PFRON niezbędne do realizacji zadania na rok bieżący.

2. Opracowanie i stosowanie procedur kwalifikowania osób niepełnosprawnych do dofinansowania udziału w turnusach rehabilitacyjnych

Opis stanu faktycznego

2.1. PCPR podawało do wiadomości publicznej informację o możliwości uzyskania dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Na tablicy informacyjnej Centrum pomocy zamieszczono poradnik jak uzyskać dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ze środków PFRON w tym m.in.:

- informacje, w jakich dniach i godzinach można było złożyć wniosek o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w PCPR oraz możliwość składania wniosku przez System Obsługi Wsparcia[17];
- informacje o wysokości dofinansowania, która uzależniona była od dochodów oraz posiadanego stopnia niepełnosprawności osoby składającej wniosek;
- dokumenty potrzebne do ubiegania się o dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego;
- informacje o możliwości złożenia pisemnej rezygnacji;
- informacje o przeciętnym wynagrodzeniu w obecnym kwartale oraz kwoty dofinansowań w podziale na stopnie niepełnosprawności;
- wzór poprawnie wypełnionego wniosku o dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- zarządzenie nr 1/2025 Dyrektora PCPR w Ostrołęce z 3 stycznia 2025 r. w sprawie ustalenia zasad dofinansowania zadań ze środków PFRON dla osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu ostrołęckiego w 2025 r.[18].

Strona internetowa PCPR prowadzona była przez Starostwo Powiatowe w Ostrołęce[19]. W zakładce dedykowanej Centrum pomocy zamieszczano m.in.: informacje o dodatkowych środkach powiatu w ramach wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz informację dotyczącą systemu SOW. W zakładce „Niepełnosprawni" znajdowały się informacje z zakresu rehabilitacji społecznej (użytkownik był przenoszony do Biuletynu Informacji Publicznej), gdzie m.in. umieszczone były informacje oraz druki do pobrania dotyczące rehabilitacji społecznej w tym dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych wraz z wymaganymi załącznikami.

Strona internetowa prowadzona przez Starostwo oraz zakładka dotycząca PCPR spełniała wymogi dostępności zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych[20] m.in.: do zmiany kontrastu strony, rozmiaru czcionki oraz odstępów. Istniała również możliwość czytania tekstu znajdującego się na stronie internetowej poprzez wybranie pola „czytaj tekst".

(akta kontroli tom 1, str. 440-460)

2.2. Wewnętrzne zasady i procedury udzielania dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w danym roku były określone corocznie w wydawanych przez Dyrektora PCPR

[17] System Obsługi Wsparcia to platforma, za pomocą której osoby niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogły elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego, dalej: SOW.
[18] Dalej: zarządzenie w sprawie zasad dofinansowania zadań ze środków PFRON.
[19] Dalej: Starostwo.
[20] Dz. U. z 2023 r. poz. 1440.

zarządzeniach w sprawie zasad dofinansowania zadań ze środków PFRON[21]. W § 1 ust. 1 pkt. a-c, tych zarządzeń wskazano, że przyznane dofinansowanie uzależnione będzie od oceny sytuacji społecznej osoby z niepełnosprawnością dokonanej przez pracowników PCPR (inspektora ds. rehabilitacji społecznej i pracownika socjalnego) zgodnie z kartą oceny wniosku. W karcie oceny wniosku stanowiącej załącznik nr 1 do ww. zarządzeń wprowadzono 10 punktowanych kryteriów oceny, których maksymalna wartość wynosiła 140 punktów. Wśród ww. kryteriów wskazano dodatkowe kryteria realizatora[22] w pierwszeństwie przyznawania dofinansowania, co mogło naruszać § 5 ust. 12 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie zostały przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*

(akta kontroli tom 1, str. 337-348)

2.3. PCPR w latach 2023-2025 ustaliło zasady dofinansowania ze środków PFRON do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. W § 1 ust. 1 zarządzenia w sprawie zasad dofinansowania zadań ze środków PFRON, wskazano, że zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych wysokość dofinansowania zmniejszona będzie o 20%. PCPR wprowadzając tę zasadę umożliwiał osobom ubiegającym się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych skorzystanie z tej formy wsparcia co roku. Zdaniem NIK, obniżenie dofinansowania przez Centrum pomocy zgodnie z kryteriami przyjętymi w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych było zasadne, ze względu na niedobór środków PFRON w stosunku do istniejących potrzeb.

(akta kontroli tom 1, str. 337-348)

2.4. W związku z zastosowaniem § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych tj. obniżaniem przez PCPR dofinansowania w latach 2023-2025 (I półrocze), 107 osób (24,7% wszystkich osób niepełnosprawnych, których wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie) uzyskało dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych więcej niż jeden raz.

(akta kontroli tom 1, str. 364-368)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że Dyrektor PCPR wprowadzając zarządzeniem w sprawie zasad dofinansowania zadań ze środków PFRON, punktową kartę oceny wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, przyjął dodatkowe zasady i kryteria z wagami, które mogły mieć wpływ na pierwszeństwo w uzyskiwaniu dofinansowania określone rozporządzeniem w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Zgodnie z § 5 ust. 12 tego rozporządzenia pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenie o zaliczeniu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i pracujące bez względu na stopień niepełnosprawności. PCPR przy rozpatrywaniu wniosków brało pod uwagę dodatkowe kryteria, tj. niepełnosprawność sprzężoną, wiek, statut zatrudnienia, konieczność pobytu na turnusie opiekuna, sposób złożenia wniosku (za złożenie wniosku w SOW, wnioskodawca mógł uzyskać 30 punktów), które nie zostały określone w rozporządzeniu w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.

[21] Zarządzenia: Nr 2/2023 z dnia 9 stycznia 2023 r., Nr 4/2024 z 5 marca 2024 r. oraz Nr 1/2025 z 3 stycznia 2025 r.
[22] Dodatkowymi kryteriami wprowadzonymi przez PCPR niezgodnymi z § 5 ust. 12 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych były: lekki stopień niepełnosprawności, niepełnosprawność sprzężona, osoba w wieku aktywności zawodowej, osoba zatrudniona, konieczność pobytu opiekuna, osoba nie korzystała ze środków PFRON w roku ubiegłym oraz wniosek złożony w SOW.

NIK wskazuje, że w przypadku dwóch kart ocen wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym[23] osoba niepełnosprawna z lekkim stopniem niepełnosprawności otrzymała 80 pkt., tj. więcej punktów niż osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (75 pkt.), dzięki dodatkowym punktowanym kryteriom. W związku z powyższym przyjęcie przez PCPR zarządzenia w sprawie zasad dofinansowania zadań ze środków PFRON wprowadzającego załącznik w postaci karty oceny wniosku mogło powodować naruszenie § 5 ust. 12 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.
Dyrektor PCPR wyjaśniła, że Centrum pomocy przyjęło zarządzeniem zasady dofinansowania zadań ze środków PFRON, w tym otrzymanie dodatkowych punktów w karcie oceny za złożenie wniosku w systemie SOW. Celem tego działania było zmotywowanie osób z niepełnosprawnościami do składania wniosków w formie elektronicznej. W karcie oceny wniosków wprowadzono dodatkowe kryteria oceny wniosku wzorując się na preferencjach przyjętych przez PFRON przy ocenie merytorycznej wniosków w programie „Aktywny samorząd", a przyznane dodatkowe zasady nie wpłynęły w żadnym przypadku na decyzję w sprawie odmowy przyznania dofinansowania.

(akta kontroli tom 1, str. 369-370, 372-374; tom 2, str. 346-348)

Ocena cząstkowa

Centrum pomocy w prawidłowy sposób podało do wiadomości publicznej informację z zakresu dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, stosowanych kryteriach i wysokości dofinansowania zarówno na stronie internetowej oraz na tablicy informacyjnej w budynku. PCPR zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych w prawidłowy sposób obniżało kwotę dofinansowania o 20% w danym roku. Działania polegające na zastosowaniu punktowej karty oceny wniosków wprowadzało dodatkowe zasady i kryteria przyznawania dofinansowania, co było mogło powodować naruszenie § 5 ust. 12 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.

3. Przestrzeganie procedur dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2023-2025 (I półrocze) do PCPR wpłynęły łącznie 492 wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych[24], w tym 47 wniosków w wersji papierowej oraz 445 wniosków w wersji elektronicznej za pośrednictwem SOW[25], z czego 434 osobom niepełnosprawnym przyznano dofinansowanie[26]. Wszystkie osoby niepełnosprawne, którym

[23] Wnioski o sygn.: PCPR.RS.700.1.078.2025 oraz PCPR.RS.700.1.083.2025.
[24] W tym 10 wniosków, które wpłynęły a następnie zostały wycofane przez osoby niepełnosprawne w SOW.
[25] W 2023 r. wpłynęło 158 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (43 wnioski w wersji papierowej oraz 115 w wersji elektronicznej). W 2024 r. wpłynęło 167 wniosków (dwa w wersji papierowej oraz 165 w wersji elektronicznej). W pierwszym półroczu 2025 r. wpłynęło 167 wniosków w tym dwa w wersji papierowej oraz 167 w wersji elektronicznej.
[26] W 2023 r. przyznano 153 dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, w 2024 r. przyznano 162 dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych a do końca I półrocza 2025 r. przyznano 119 dofinansowań do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

wypłacono dofinansowanie skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych usprawniająco-rekreacyjnych.

(akta kontroli tom 1, str. 172-173)

W okresie objętym kontrolą z uwagi na brak środków przeznaczonych na realizację tego zadania w danym roku PCPR rozpatrzył negatywnie 48 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych[27]. Wszystkie negatywnie rozpatrzone wnioski zawierały uzasadnienie.

Badaniem objęto 20 z 48 (41,7%) negatywnie rozpatrzonych wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych[28]. Stwierdzono, że:

- wszystkie wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych spełniały warunki formalne wynikające z § 5 ust. 4-6 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych;
- wszystkie wnioski zostały złożone przez osoby uprawnione oraz były kompletne;
- prawidłowo oraz terminowo poinformowano wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosków, zgodnie z § 5 ust. 14-15 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.

(akta kontroli tom 1, str. 172, 468; tom 2, str. 4)

Badaniem objęto 60 z 482 (12,4%) pozytywnie rozpatrzonych wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych[29]. Stwierdzono, że:

- w każdym przypadku wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych zostały złożone przez osoby uprawnione oraz były kompletne i spełniały kryteria formalne. Pierwszeństwo w przyznaniu dofinansowania miały osoby, które uzyskały najwięcej punktów w karcie oceny wniosku stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzeń w sprawie zasad dofinansowania zadań ze środków PFRON, co mogło powodować naruszenie § 5 ust. 12 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, co opisano szerzej w obszarze drugim w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*
- w 49 na 60 przypadków PCPR w ciągu 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku wysyłało do wnioskodawców pismo informujące o przedłużeniu terminu rozpatrzenia wniosku z uwagi na fakt, iż PCPR na początku roku nie dysponował środkami finansowymi przeznaczonymi na to zadanie. Dopiero po przyjęciu przez Radę Powiatu w Ostrołęce uchwały w sprawie określania zadań, na które przeznacza się środki PFRON w danym roku, PCPR przyznawało dofinasowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osobom niepełnosprawnym średnio w ciągu 12 dni po przyjęciu ww. uchwały.

[27] W 2023 r. negatywnie rozpatrzono jeden wniosek, w 2024 r. negatywnie rozpatrzono trzy wnioski oraz w pierwszym półroczu 2025 r., negatywnie rozpatrzono 44 wnioski.

[28] Badaniem objęto jeden wniosek z 2023 r., trzy wnioski z 2024 r. oraz 17 wniosków negatywnie rozpatrzonych w pierwszym półroczu 2025 r. Próbę wybrano z zestawienia pn.: „Zestawienie wniosków, które w latach 2023-2025 (I półrocze) zostały rozpatrzone odmownie wraz z sumą dofinansowania" o numerach porządkowych: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 14, 15, 17, 18, 22, 25, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 46. Próbę dobrano w sposób celowy.

[29] Badaniem objęto 20 wniosków z 2023 r., wybranych z zestawienia pn.: „Realizacja zadania dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych za 2023 rok" o numerach porządkowych: 12, 20, 27, 46, 47, 62, 63, 69, 73, 76, 83, 99, 110, 120, 124, 126, 135, 136, 146, 149. Badaniem objęto 20 wniosków z 2024 r., wybranych z zestawienia pn.: „Realizacja zadania dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych za 2024 rok zestawienie ilościowe" o numerach porządkowych: 20, 24, 26, 31, 45, 54, 74, 79, 80, 81, 92, 117, 119, 120, 122, 129, 135, 150, 158, 166. Badaniem objęto 20 wniosków rozpatrzonych pozytywnie w pierwszym półroczu 2025 r. pn.: „Realizacja zadania dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych za okres od dnia 01.01.2025 do dnia 30.06.2025 roku zestawienie ilościowe" o numerach porządkowych: 1, 5, 12, 20, 23, 26, 35, 54, 56, 58, 60, 75, 78, 83, 84, 85, 133, 137, 150, 164. Próbę wybrano w sposób celowy.

- przy rozpatrzeniu wniosków brał udział pracownik socjalny, który na podstawie wniosku wraz ze złożonymi załącznikami oceniał sytuację społeczną osoby niepełnosprawnej i jej potrzeby w zakresie rozwijania umiejętności społecznych, stosownie do § 5 ust. 10 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Pracownik socjalny z dokonania tej czynności nie sporządzał dokumentu/notatki służbowej.
  Dyrektor PCPR wyjaśniła, że taka ocena przeprowadzona była na podstawie informacji zawartych w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności, we wniosku o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych i we wniosku lekarza (stopień niepełnosprawności, schorzenia, wiek wnioskodawcy, liczba osób w gospodarstwie domowym, sytuacja zawodowa oraz inne dodatkowe informacje będące w posiadaniu PCPR). Pracownik socjalny po analizie dokumentów składał podpis na karcie oceny w polu „osoba oceniająca".
- wysokość przyznanego dofinansowania osobom niepełnosprawnym oraz ich opiekunom była prawidłowa. W dwóch przypadkach PCPR obniżył na podstawie art. 10e ust. 2 ustawy o rehabilitacji przyznane dofinansowanie z uwagi na fakt, iż wnioskodawcy przekroczyli próg dochodowy, określony w art. 10e ust. 1 ww. ustawy,
- w każdym przypadku terminowo i prawidłowo powiadomiono wnioskodawców o przyznanym dofinansowaniu i jego wysokości, stosownie do § 5 ust. 14 i 15 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych,
- nie wystąpiły przypadki opisane w § 5 ust. 9 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, tj. centrum pomocy nie powzięło wątpliwości w sprawie przyznanego dofinansowania, w szczególności co do wysokości dochodu i liczby pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, mające wpływ na przyznane dofinansowanie.

(akta kontroli tom 1, str. 349-363, 376, 379; tom 2, str. 1-3, 7-157, 159)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

PCPR rzetelnie i prawidłowo weryfikowało kompletność i prawidłowość złożonych wniosków oraz prawidłowo ustalało wysokość dofinansowania. Wnioskodawcy byli terminowo i prawidłowo informowani o sposobie rozpatrzenia wniosków oraz o przyznanej kwocie dofinansowania. Negatywnie rozpatrzone wnioski przez PCPR były uzasadnione.

4. Prawidłowość przekazania organizatorom dofinansowania oraz skuteczność sprawowania nadzoru nad organizatorami i ośrodkami

Opis stanu faktycznego

4.1. Badaniem objęto 60 pozytywnie rozpatrzonych wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych[30]. Stwierdzono, że:

- Każdorazowo pracownik PCPR weryfikował i sprawdzał aktualność wpisu organizatorów i ośrodków w portalu Emp@tia. Pracownik PCPR nie sporządzał z dokonania tej czynności

[30] Dobranych do badania w obszarze trzecim.

dokumentu/notatki służbowej bądź też adnotacji na informacji o wyborze turnusu rehabilitacyjnego przez wnioskodawcę.
Dyrektor PCPR wyjaśniła, iż przy sprawdzaniu aktualności wpisu według przepisów prawa nie była wymagana adnotacja pracownika PCPR na dokumencie. W przypadku braku wpisu ośrodka na portalu Emp@tia wniosek nie zostałby dalej zrealizowany, a wnioskodawca zostałby o tym fakcie poinformowany.

- Nie wystąpiły przypadki, w których wezwano wnioskodawcę do zmiany organizatora i ośrodka podanych w informacji o wyborze turnusu rehabilitacyjnego.
- Organizatorzy turnusów rehabilitacyjnych przekazywali do PCPR oświadczenia zawierające potwierdzenie możliwości uczestnictwa danej osoby niepełnosprawnej w wybranym przez nią turnusie z zachowaniem terminu określonego w § 8 ust. 5 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, tj. nie później niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia tego turnusu.
- PCPR zgodnie z postanowieniami zawartym w § 8 ust. 3 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych przekazywał dofinansowanie organizatorowi turnusu rehabilitacyjnego w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania oświadczenia organizatora.
- Centrum pomocy prawidłowo dokonywało rozliczenia przekazanego dofinansowania, stosownie do § 8 ust. 8 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych,
- Organizatorzy terminowo przekazywali do centrum pomocy informację o przebiegu turnusu, sporządzone odrębnie dla każdego uczestnika turnusu rehabilitacyjnego.

(akta kontroli tom 1, str. 375, 378; tom 2, str. 1-3)

W okresie objętym kontrolą wystąpiło pięć przypadków zwrotu przez organizatora środków, o których mowa w art. 10e ust. 4 ustawy o rehabilitacji, w związku z wystąpieniem przypadków opisanych w § 12 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, w łącznej kwocie 9,9 tys. zł.[31]

(akta kontroli tom 2, str. 328-342)

4.2. W okresie objętym kontrolą na terenie właściwości PCPR nie działały ośrodki uprawnione do realizacji turnusów rehabilitacyjnych. W związku z powyższym PCPR nie przeprowadził żadnej kontroli z zakresu turnusów rehabilitacyjnych oraz nie opracował zasad / procedur dotyczących przeprowadzenia kontroli w ośrodkach uprawionych do realizacji turnusów rehabilitacyjnych.

(akta kontroli tom 1, str. 232, 234)

W latach objętych kontrolą do PCPR nie wpłynęły żadne skargi dotyczące organizatorów i ośrodków uprawionych do realizacji turnusów rehabilitacyjnych.

(akta kontroli tom 1, str. 232, 234, 238)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

PCPR prawidłowo i terminowo przekazywał organizatorom dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Każdorazowo pracownik PCPR weryfikował i sprawdzał aktualność

[31] W 2023 r. dokonano czterech zwrotów środków przez organizatora w łącznej kwocie 6,9 tys. zł., w 2024 r., dokonano jednego zwrotu na kwotę 3,0 tys. zł., w 2025 (I półrocze) nie dokonano żadnego zwrotu środków przez organizatora.

wpisów organizatorów i ośrodków turnusów rehabilitacyjnych na portalu Emp@tia, stosownie do rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Ponadto prawidłowo dokonywano rozliczenia przekazanego dofinansowania.

IV. Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosku na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do p.o. dyrektora Departamentu Spraw Społecznych Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 30 stycznia 2026 r.

Kontroler

Starszy inspektor kontroli państwowej

Kamil Strenkowski

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Departament Spraw Społecznych
p.o. Dyrektor

Konrad Kostępski

/podpisano elektronicznie/